

~~Temat lekcji: Jak są powiązane wyrazy w zdaniu?~~

Czym są związki wyrazowe?

To połączenia wyrazów. Ale nie takie zwyczajne.

Poznaj związek zgody!

Mamy zdanie:

Mama kupiła pyszne jabłka.

Szukaj więc wyrazów, które gramatycznie zgadzają się ze sobą.

- *Mama kupiła* – oba wyrazy mają liczbę pojedynczą, są rodzaju żeńskiego
- *pyszne jabłka* – liczba mnoga, rodzaj niemęskoosobowy, przypadek – biernik

Zapamiętaj!

wyraz określany + wyraz określający = ta sama liczba, rodzaj, przypadek

- **Najłatwiejszy do rozpoznania związek zgody to połączenie orzeczenia i podmiotu,**

Poznaj związek rzędu!

Znajdź w zdaniu dopełnienia. To dopełnienie najczęściej z orzeczeniem.

Janek przyniósł lampę.

Zapomniałam podręcznika.

Nie rozumiem zadania.

Jak rozpoznać?

Wystarczy jeśli między wyrazami postawisz pytanie jednego z przypadków, np.

- *przyniósł (co?) lampę,*
- *zapomniałam (czego?) podręcznika,*
- *nie rozumiem (czego?) zadania,*

Pytania przypadków są znakiem rozpoznawczym związków rzędu:

- *obraz (kogo?) Kossaka,*
- *oglądam (co?) wystawę,*
- *godny (czego?) zaufania,*

Poznaj związek przynależności!

Szukasz związku przynależności?

Znajdź w zdaniu **okoliczniki**. Okolicznik określający orzeczenie – to związek przynależności, np.

- *biegł szybko,*
- *szedł powoli,*
- *jadę do domu,*
- *pisał starannie.*

Jak szybko rozpoznać związek przynależności?

A najprościej: znajdź w zdaniu okoliczniki i orzeczenie.

Zapamiętaj!

Związek zgody jest związkiem głównym w zdaniu.

Związki rzędu i związek przynależności to związki poboczne.

A teraz dla utrwalenia wiedzy zajrzyj do podręcznika na s. 299-301 i wykonaj ćwiczenia

Poniżej dodatkowa karta pracy przygotowana przez wydawnictwo NOWA ERA

Karta pracy 1 Wydawnictwo Nowa Era

Związki wyrazowe – to nie jest trudne!

Ułóż zdania zgodnie z podanymi schematami.

Wzór:

jaki? scenograf zaprojektował jakie? co?

Znany scenograf zaprojektował piękne dekoracje

jaki? reżyser stworzył jaki? co? o czym?

który? film zasłynął z jakich? z czego? jakich?

czyi? rodzice poszli dokąd? kiedy?

jaki? aktor zagrał w jakim? w czym? kiedy?
